

בתי המשפט

בש"א 018595/08	בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
בר"ע 002056/08	
16/12/2008	כב' הרשם איתן אורנשטיין
	לפני:

בעניין:

יהודה אברהם

המבקש

ע"י ב"כ עו"ד גיא נסים

נגד

1. התחנה המרכזית החדשה בתל אביב בע"מ

2. החברה לניהול התחנה המרכזית החדשה בתל אביב בע"מ

3 קודקוד אבטחה ורפואה בע"מ

4. הפניקס חברה לביטוח בע"מ

המשיבות

ע"י ב"כ 1-2 עו"ד חיים זליכוב

3-4 עו"ד אליהו שטיינר

החלטה

1. המבקש הגיש ערעור על החלטת בית משפט השלום בתל אביב יפו, ת.א. 18439/08 מיום 7.9.08 לפיה לא נעתר בית המשפט לבקשתו לפטור ממנוי מומחה רפואי מטעמו ומנוי מומחים מטעם בית המשפט לעניין שבמחלוקת.

2. המבקש, הינו טראנסקסואל בזהותו, הותקף קשות בשירותים הציבוריים של התחנה המרכזית החדשה, על ידי כנופיית נואו נאצים שפעלה במקום והובלה לבית חולים איכילוב ושם אושפז. לעמדת המבקש, נגרמו לו נזקים ניכרים ובכללם שברים, קיבועים באמצעות חוטי מתכת, הוא אושפז למספר ימים ונדרש להחלמה ממושכת. זאת ועוד, נגרמה לו נכות נפשית קשה. המבקש הגיש תביעה לנזקי גוף נגד המשיבות, תוך שיחס להן הפרה של התחייבויות כלפי השוהים בשטחן. המבקש טען כי עקב חסרון כיס, אין ביכולתו לממן חוות דעת רפואית, ולכן עתר שבית המשפט יפטור אותו מהגשתן של אלה. בית המשפט דחה את בקשתו בהחלטה קצרה לפיה מקובלים עליו נימוקי ההתנגדות של המשיבות ולאחר עיון בדפי הבנק של המבקש. על החלטה זו הגיש המבקש בקשת רשות ערעור ובצדה הבקשה לפטור מהפקדת עירבון.

3. בבקשה מציין המבקש את חוסר יכולתו הכספית לממן את האגרה. מצביע על העדר השתכרות, על שחיקה בפקדון כספי, שהוא המקור הכספי שנותר לו, על כך שאין מי שיסייע בידו בהשגת המימון הדרוש, ועל סיכויי הערעור.
4. המשיבות מתנגדות לבקשה. לטעמן סיכויי הערעור קלושים ביותר, שכן נכותו הנפשית של המבקש היא על רקע הפרעה בזהותו המינית ולא בגין אבחנה הקשורה לאירוע התקיפה תוך הפניה להחלטה של ועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי אשר קבעה למבקש נכות רפואית בשיעור של 75% שנה לפני האירוע. עוד נטען כי מצבו הקשה של המבקש נובע גם מפטירת אמו בתאונת דרכים לפני כעשור. המשיבות טוענות כי המבקש אף לא עומד בתנאים של יכולת כלכלית לפי שברשותו פיקדון בסך 13,000 ₪, לא הובאו ראיות באשר להעדר תמיכה של בני משפחתו ועוד.
5. תקנה 427 [לתקנות סדר הדין האזרחי](#) התשמ"ד – 1984 (להלן: "התקנות"), קובעת:
- "המערער חייב לערוב את הוצאות המשיב בדרך האמורה בסימן זה."**

תקנה 432(א) לתקנות קובעת:

"פטור מחובת ערבון

(א) החליט הרשם לפי בקשת המערער לדחות את תשלומה של אגרת הערעור, כולה או מקצתה, ישקול אם אין זה מן הצדק לפטור את המערער מחובת ערבון לכל הוצאות הערעור או למקצתן, לאחר שניתנה למשיב הזדמנות להשמיע דברו בעניין זה, ולא יינתן הפטור אם הראה המשיב טעם מספיק לכך"

העירבון נועד להבטיח את תשלום ההוצאות שייפסקו לטובת המשיב באם הערעור יידחה. ההלכה הפסוקה מורה כי בית המשפט ישקול לעניין פטור מערבון בהתחשב במצבו הכלכלי של המבקש ובחינת סיכויי ההצלחה בערעור.

לעניין זה יפים דברי כב' השופטת פרוקצ'יה [בבש"א 1528/06 יוסף ורנר נ' כונס הנכסים](#)
הרשמי:

"השיקולים שיש לשקול לצורך מתן פטור מלא או חלקי מהפקדת ערבון הם שניים: מצבו הכלכלי של בעל-הדין, והאם ידו משגת לעמוד בתשלום הערבון; וסיכויי של ההליך אותו יזם להתקבל; התנאים לפטור – מצב כלכלי קשה, וסיכויים טובים

להצלחת ההליך הם מצטברים, ודי שאחד מהם אינו מתקיים כדי להצדיק סירוב לבקשת הפטור."

בגדר זה ציין בית המשפט העליון את החובה לשקול את זכות הגישה לערכאות על מנת שלא למנוע בשל חסרון כיס את יכולת בעל הדין להביא דברו לפני בית המשפט, תוך שקילת זכותו של הצד השני שלא יוטד לשווא, הבטחת הוצאותיו ועוד. כן נקבע שעל בית המשפט הבוחן את הבקשה ליתן דעתו גם למידת מורכבות ההליך, שיעור ההוצאות הצפוי, מיהות הצדדים ועוד (סעיף 12 לפסק הדין).

עוד ראיתי להפנות לדברי כב' השופט רובינשטיין ברע"א 321/07 אלינה גושן נ' עו"ד יורם אבי גיא. בית המשפט אבחן בין הדרגות השונות בהם נדרש בעל דין להפקיד או לשלם כספים, במסגרת הליך משפטי, כאשר לענייננו הורה בית המשפט בסעיף ה.6(ג) להחלטה: **"בדרגה השלישית מצוי העירבון בגדרי ערעור, שהוא חובה; כאן כבר מחזיק המשיב בידו פסק דין לטובתו, אך מששבים ומטריחים אותו לבית המשפט – יש צורך להבטיח כי יוכל לגבות הוצאות אם ייפסקו לטובתו. כאן נשקלים – אמנם בזהירות רבה – גם סיכויי הערעור, ברמה גבוהה מאשר באגרות, אף כי לא בנושא יחיד ונועל דלת, תוך שנזכור כי המדובר בבסיס בחובה, וזו נקודת המוצא."**

מן הכלל אל הפרט:

6. שוכנעתי כי המבקש יתקשה ביותר להעמיד את סכום העירבון. המבקש אינו משתכר, אין לו מקורות כספיים בשיעור שניתן יהיה להעמיד את הערבות המתבקשת. אמנם יש למבקש פיקדון כספי בסך של 13,000 ₪, אך סכום זה הולך ונשחק נוכח הצרכים להם נזקק המבקש, והירידה בסכום האמור, ניכרת מכתבי הטענות ונספחיהם. המבקש הצהיר, ותצהירו לא נסתר, כי בני משפחתו מתכחשים לו, ואין איפוא ביכולתו לגייס את מימון הערבון.
7. שקלתי את סיכויי הערעור כנדרש בהלכה הפסוקה וזאת כמובן רק לצורך הבקשה שלפני ומבלי שיהיה בכך כדי לקבוע מסמרות לגוף הטענות. לכאורה אין בקשת רשות הערעור נעדרת כל סיכוי, בניגוד לטענת המשיבות, שכן יש ליתן את הדעת כי ההחלטה שניתנה אינה מנומקת כדבעי ומתבססת גם על הפיקדון השיקלי של המבקש, אשר כאמור, הוכח שהוא הולך ונשחק. זאת ועוד, מהות הבקשה נשוא בקשת רשות הערעור הינה לפטור את המבקש מהמצאת חוות דעת רפואיות כנדרש על פי התקנות, מחמת חיסרון כיס. חיוב המבקש בהפקדת עירבון להבטחת הוצאות המשיבות בערעור, עומד איפוא בסתירה לטענת המבקש נשוא בקשת הערעור כי ידו אינה משגת לשלם עבור חוות דעת רפואיות. הדעת נותנת שאחרת, לא היה נדרש לבקשה לפטור מחוות דעת רפואיות.

8. נסיבות המקרה, מטות את הכף לפטור את המבקש מהפקדת עירבון וכך אני מורה.

ניתנה היום, י"ט בכסלו, תשס"ט (16 בדצמבר 2008), בהעדר הצדדים. המזכירות תשלח את ההחלטה לב"כ הצדדים בדואר רשום.

איתן אורנשטיין, שופט

איתן אורנשטיין 54678313-2056/08

רשם בית-משפט המחוזי בתל אביב-יפו

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה